

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii*

**Aprob,
Avocatul Poporului**

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Ciolpani, jud. Ilfov

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate în orice loc de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT.

Astfel, în conformitate cu art. 34, art. 35 lit. a) și lit. b) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, **MNP a efectuat, la data de 30 martie 2023, o vizită inopinată la Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Ciolpani, jud. Ilfov**, având ca obiective: verificarea condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat beneficiarilor în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Echipa MNP a fost alcătuită din: doamna [redacted] – jurist, din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante, doamna [redacted], medic colaborator extern, doamna [redacted] asistent social, colaborator extern, și domnul [redacted] reprezentant al Organizației Neguvernamentale Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului.

2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare efectuată

Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități din comuna Ciolpani, județul Ilfov este înființat și administrat de furnizorul de servicii sociale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului - DGASPC Ilfov, și deține Licența de funcționare definitivă seria LF nr. 0000268 din 28.03.2022.

DGASPC Ilfov era acreditată ca furnizor de servicii sociale în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările ulterioare și era autorizată să acorde servicii sociale conform Certificatului de acreditare seria AF nr. 002544 din data de 18.01.2016.

Centrul deținea licență de funcționare începând cu data de 28.03.2022, pentru o perioadă de cinci ani, cu posibilitate de prelungire dacă în unitate se asigură condițiile stabilite conform standardelor minime de calitate, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.

Scopul Centrului de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități este furnizarea serviciilor sociale cu titlu permanent sau temporar, găzduire pe perioadă nedeterminată, asistență medicală și îngrijire, suport emoțional și, după caz, consiliere psihologică, abilitare și reabilitare, socializare și petrecere a timpului liber, reintegrare familială și comunitară a persoanelor adulte cu dizabilități.

Unitatea constituie un centru de tip rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități încadrate în grad de handicap, cu personalitate juridică, având o capacitate de 50 locuri.

Beneficiarii Centrului sunt persoane adulte cu dizabilități care au domiciliul stabil pe raza județului Ilfov și cărora nu le pot fi asigurate protecția și îngrijirea la domiciliu sau în cadrul altor servicii din comunitate.

La momentul vizitei, în Centrul se aflau 50 de beneficiari, dintre care: cu tip de handicap psihic (4 beneficiari), mental (19 beneficiari), asociat (19 beneficiari), somatic (1 beneficiar), neuropsihic (6 beneficiari) și vizual (1 beneficiar). 6 dintre beneficiari aveau numiți tutore: 5 beneficiari se aflau sub tutela unei rude (soră, frate sau verișoară) și un beneficiar sub tutela unui prieten.

Amplasamentul și amenajarea interioară a Centrului erau în concordanță cu nevoile de asistență ale beneficiarilor: dormitoare cu grup sanitar interior, sală de mese, spațiu destinat ședințelor sociale și psihologice, cameră intimă, cameră pentru socializarea beneficiarilor și primirea de vizitatori, bibliotecă, dotată cu mobilier adecvat, morgă și centrală proprie pe lemne. Curtea era amenajată cu spații destinate plimbărilor și socializărilor. În acest perimetru era și o biserică. În fiecare dormitor erau amplasate 3 sau 4 paturi, cu noptiere individuale și dulap pentru haine. Grupul sanitar era dotat cu vas de toaleta și bară de susținere, chiuvetă,

duș, instalații de apă rece și apă caldă, hârtie igienică și săpun. Fiecare beneficiar avea propriile obiecte igienico-sanitare (periuță de dinți, pastă și săpun).

Camerele beneficiau de lumină naturală și de lumină artificială, dispuneau de sisteme de încălzire și de deschideri directe către aer liber (uși și ferestre) pentru ventilație naturală. Lenjeria de pat era curată și în stare bună, se schimba ori de câte ori era nevoie, existau, de asemenea, saltele antiescară acolo unde era cazul. Centrul era adaptat corespunzător pentru persoanele cu dizabilități. În acest sens, exista un lift care permitea transportul beneficiarilor la etaj.

Fiecare beneficiar avea propria îmbrăcăminte și încălțăminte; se respecta dorințele beneficiarului privind alegerea hainelor.

Admiterea în Centru se realizează în baza unui contract de furnizare de servicii care era încheiat între furnizorul de servicii sociale și beneficiar/reprezentant legal.

În ceea ce privește ieșirea din Centru, în perioada ianuarie 2022 - data monitorizării, au fost înregistrate 5 cazuri de încetare a serviciilor (deces).

Din analiza dosarelor beneficiarilor și discuțiile cu personalul, a reieșit că se respectau standardele de calitate privind admiterea în Centru. Admiterea se făcea în baza unui dosar personal, care era analizat de Comisia de admitere ce funcționa la nivelul DGASPC Ilfov .

Cu prilejul vizitei, s-a constatat însă că materialele informative nu se regăseau în format printat la sediul Centrului. Astfel, vizitatorilor și aparținătorilor le era dificil să rețină informațiile utile pe care le primeau la intrarea în unitate.

În ceea ce privește dosarele personale ale beneficiarilor, acestea erau depozitate la cabinetul de asistență socială, într-un dulap închis și din consultarea acestora s-a reținut că acestea includ documentele specifice prevăzute de Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, însă **s-a constatat că lipseau planurile de diversificare a activităților de socializare și petrecere a timpului liber, care erau esențiale dezvoltării mintale a beneficiarului.**

De asemenea, în urma verificării punctuale a dosarelor sociale și cele personale ale rezidenților, s-a constatat că evaluările anumitor beneficiari nu au fost realizate la 6 luni și pe documente nu au fost regăsite parafele aferente specialiștilor echipei multidisciplinare cărora le-au fost referite cazurile.

Beneficiarii dispuneau de servicii sociale în funcție de nevoile individuale, cu abordarea individualizată a persoanelor cu diferite grade de dependență, fapt ce presupune stimularea tuturor capacităților și disponibilităților cognitive, psihomotorii, afectiv-relaționale și social adaptive cu scopul recunoașterii valorii fiecărei ființe umane și valorizarea ei indiferent de vulnerabilitate. Dreptul la opinie era respectat în funcție de nevoia identificată.

Dosarul de servicii al beneficiarului cuprindea următoarele documente: Fișa de evaluare, Planul individualizat de asistență și îngrijire, Fișa de monitorizare servicii și alte documente relevante care fac obiectul asistării sociale a beneficiarului.

Procedurile erau elaborate de către furnizorul de servicii sociale și erau prelucrate și aduse la cunoștință personalului Centrului. Procedura de admitere era afișată la loc vizibil la sediu Centrului, iar procedura de încetare a acordării serviciilor către beneficiar se afla în format printat la sediul centrului.

Centrul deținea următoarele registre: Registrul de vizite, Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor, Registrul de evidență a cazurilor de abuz, Registrul de sesizări și reclamații, registrul de evidență a incidentelor deosebite, Registrul de evidență ieșiri și Registrul de evidență privind perfecționarea continuă a personalului. Acestea erau completate corespunzător conform standardelor minime de calitate.

Atitudinea personalului față de beneficiari era prietenoasă; nu au fost relatate incidente neplacute sau atitudini necorespunzătoare ale personalului.

În urma discuțiilor cu beneficiarii, aceștia au menționat că nu au fost abuzați și nici discriminați.

A fost aplicat chestionarul privind protecția beneficiarilor împotriva abuzului.

Există cutia de sesizări și reclamații la loc vizibil.

Potrivit organigramei și statutului de funcții al Centrului, numărul total de angajați era de 50: 2 posturi personal de conducere, 42 posturi personal de specialitate și 6 posturi personal administrativ.

În ceea ce privește personalul de specialitate, acesta era format din: 1 post medic, 2 posturi asistent social, 1 post psiholog, 1 post kinetoterapeut, 7 posturi asistent medical, 1 post lucrător social, 18 posturi infirmier și 11 posturi îngrijitor. Erau vacante următoarele posturi: 1 post medic, 2 posturi asistent social, 1 post kinetoterapeut, 1 post de infirmier și 2 posturi de îngrijitor. Dintre acestea, în anul 2023, au fost scoase la concurs 1 post de medic și 1 post de asistent social.

Având în vedere că vorbim de un furnizor de servicii sociale, licențiat și acreditat conform Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019, acesta trebuie să aibă angajat un asistent social care să furnizeze servicii sociale, care să aibă contact direct cu beneficiarii pentru că misiunea Centrului este aceea de a integra în familie persoanele cu dizabilități, acolo unde este cazul. Este esențială angajarea unui asistent social principal sau a doi specialiști în asistență socială cu treapta profesională de practicant, respectiv debutant. În momentul vizitei, Centrul funcționa fără un asistent social angajat.

Personalul avea formare profesională inițială potrivit postului ocupat. Personalul Centrului a fost instruit cu privire la temele prevăzute în standardele minime de calitate.

În ceea ce privește asistența medicală, exista un spațiu cu destinația de cabinet de consultații, în care se afla un pat de consultație, 2 dulapuri închise cu cheie în care erau depozitate medicamentele și materialele necesare tratamentelor medicale, la care avea acces numai personalul responsabil în acest sens conform fișei postului. Exista medicația adecvată, în termen, pentru situația urgențelor medicale. Cabinetul avea în dotare stetoscop și tensiometru, care erau funcționale.

Personalul medical era format din: un medic cu contract de colaborare, specialist medicină de familie (medicul era din localitatea Ghermănești, județul Ilfov), 7 asistente medicale principale, 17 infirmiere și 9 îngrijitori angajați permanent.

La data vizitei, dintre cei 50 beneficiari cazați în Centru, 20 beneficiari erau imobilizați la pat datorită patologiei asociate.

Beneficiarii aveau vârste cuprinse între 18 și peste 80, predominând patologia neuro-psihiatrică: status post AVC, demențe, tulburări psihotice, dar exista și hipertensiune arterială, diabet zaharat, hepatopatii, pneumopatii, gastrite și infecții acute.

În urma evaluării beneficiarilor imobilizați nu s-au constatat escare sau alte leziuni dermatologice care să sugereze lipsa îngrijirii medicale.

Beneficiarii erau înscriși la medicul de familie. Aceștia beneficiau de bilete de trimitere, internare și rețete compensate. Beneficiarii erau evaluați periodic, în zilele de marți și vineri, medicul fiind prezent la Centru. De menționat, că medicul era disponibil oricând telefonic. În situația urgențelor medicale era apelat serviciul 112. Pentru diverse evaluări de specialitate, transportul acestora era asigurat de ambulanța solicitată prin serviciul 112.

Asistenții medicali lucrau în ture, doi în timpul zilei și unul noaptea. În raportul de gardă al acestora era detaliată activitatea din cursul turei, erau specificați parametrii beneficiarilor: temperatura, tensiunea arterială, puls și evoluție.

În cabinetul medical erau fișele de observație ale beneficiarilor care conțineau evidența afecțiunilor, internărilor, tratamentelor, urgențelor, condica de evidență a medicamentelor și materialelor consumabile, raportul de gardă al asistentelor medicale, registru pentru urgențe și pentru internările beneficiarilor.

Centrul deținea o bucătărie în care se prepara hrana beneficiarilor. Aceasta era dotată cu o plită pentru prepararea alimentelor, existau chiuvete cu apă curentă caldă și rece, respectiv frigider. Alimentele erau depozitate în condiții adecvate în frigider și erau corespunzătoare din punct de vedere organoleptic. Personalul care se ocupa de pregătirea mesei era echipat corespunzător. Spațiul era curat și ventilat.

Există o sală de mese, curată, amenajată și dotată cu materiale ușor de igienizat, cu mobilier vechi, dar funcțional, luminată suficient.

Beneficiarii deplasabili serveau singuri masa, ceilalți erau hrăniți la pat. Erau respectate dietele specifice afecțiunilor beneficiarilor.

Există o sală destinată recuperării medicale, însă nu există dotare specifică și personal angajat.

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Conducerii Centrului de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Ciolpani să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Efectuarea demersurilor necesare în vederea ocupării posturilor vacante de personal de specialitate (medic, asistent social, kinetoterapeut, infirmier și îngrijitor).

2. Punerea la dispoziția persoanelor interesate de materiale informative în format printat, la sediul Centrului.
3. Aplicarea semnăturilor și parafei de către specialiști care formează echipa multidisciplinară pe documentele beneficiarilor.
4. Realizarea evaluărilor beneficiarilor la o perioadă de minimum 6 luni sau ori de câte ori este cazul.
5. Elaborarea documentelor specifice conform Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, respectiv Planul de diversificare a activităților de socializare și petrecere a timpului liber;
6. Dotarea corespunzătoare a sălii destinate recuperării medicale și punerea acesteia în funcțiune.

